

राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत कृषि यांत्रिकीकरणाची वैयक्तिक लाभासाठी ५० टक्के अनुदानावर कृषि औजारे संच पुरविण्याची योजना सन २०११ - २०१२ मध्ये राबविण्यासाठी प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक :- कृयांयो - १६११ / प्र.क्र. २६६ / ४अ,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२,

दिनांक :- ०१ नोव्हेंबर, २०११

संदर्भ :- १) राकृवियो कक्षाचे ऑगल भाषेतील दि. २९ ऑगस्ट, २०११ चे पत्र क्र.

RKV- 2011/ C.R. 66/ RKVY CELL

२) राकृवियो कक्षाचे दि. १८/१०/२०११ चे पत्र क्र.

राकृवि- २०११/ प्र.क्र. ९१/ राकृवियो कक्ष

३) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र. जा.क्र./कृउसं-७/राकृवियो / कृयां/ ३० कोटी /१३९३ /११, दि. १९/१० /२०११

४) राकृवियो कक्षाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि- २०११/ प्र.क्र. ६६/ राकृवियो कक्ष

दिनांक :- ०६ सप्टेंबर, २०११

प्रस्तावना :-

राज्यातील अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांना कृषि यांत्रिकीकरण करण्यास प्रोत्साहन देण्यासाठी सन १९८५-८६ पासून १००% केंद्र पुरस्कृत कृषि यांत्रिकीकरण योजना राज्यात राबविण्यात येत आहे.

तथापि, केंद्र शासनाच्या अनुदानाची मर्यादा, तसेच शेतकऱ्यांकडून कृषि यांत्रिकीकरणाची वाढती मागणी विचारात घेता, राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूर समितीने, राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत, कृषि यांत्रिकीकरणास प्रोत्साहन देण्यासाठी एकूण ५०.०० कोटी निधी मंजूर केला आहे. त्याचप्रमाणे सन २०११-१२ या आर्थिक वर्षामध्ये सदर योजना राज्यात राबविण्यासाठी रु. ३०.०० कोटी निधी मंजूर केला आहे व रु. २०.०० कोटी निधी वितरित केला आहे. सदर योजनेंतर्गत कृषि यांत्रिकीकरणाच्या वैयक्तिक लाभासाठी ५० टक्के अनुदानावर कृषि औजारे संच शेतकऱ्यांना पुरविण्यात येणार आहेत. त्यासाठी राज्यातील, मुंबई व मुंबई उपनगरे वगळता उर्वरित ३३ जिल्ह्यांतील ३५३ तालुक्यातील एकूण ६००० शेतकऱ्यांना शासनाने निश्चित केलेली कृषि औजारे व सयंत्रे यांचा पुरवठा शेतकऱ्यांना करावयाचा आहे. सन २०११ - १२ या आर्थिक वर्षात सदर योजना राज्यात राबविण्यासाठी राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूर समितीने मंजूरी दिलेल्या रु. ३०००.०० लक्ष निधीस प्रशासकीय व राकृवियो कक्षाने वितरित केलेल्या रु. २०००.०० लक्ष निधीस वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूर समितीने मंजूरी दिलेल्या राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत कृषि यांत्रिकीकरणाच्या वैयक्तिक लाभासाठी ५० टक्के अनुदानावर कृषि औजारे संच शेतकऱ्यांना पुरविण्यासाठी राज्यातील, मुंबई व मुंबई उपनगरे वगळता उर्वरित ३३ जिल्ह्यांतील ३५३ तालुक्यातील एकूण ६००० शेतकऱ्यांना शासनाने निश्चित केलेली कृषि औजारे व सयंत्रे यांचा पुरवठा शेतकऱ्यांना सन २०११-१२ या आर्थिक वर्षात करण्यासाठी राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूर समितीने मंजूरी दिलेल्या रु. ३०००.०० लक्ष निधीस प्रशासकीय व राकृवियो कक्षाने वितरित केलेल्या रु. २०००.०० लक्ष निधीस शासनाची वित्तीय मान्यता या निर्णयाद्वारे देण्यात येत आहे.

२. जिल्ह्यांतर्गत या कार्यक्रमाचे नियोजन व अंमलबजावणी करिता जिल्ह्यांतील " आत्मा " ही संस्था नोडल एजन्सी म्हणून काम पाहील. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी हे या योजनेचे अंमलबजावणी अधिकारी म्हणून काम पाहतील व त्यांच्या अधिपत्याखाली लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या निवडीची कार्यवाही करण्यात येईल.

३. सदर कृषि यांत्रिकीकरण योजनेंतर्गत पुरविण्यात येणारी कृषि औजारे शासनाने निश्चित केलेल्या दराने महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ, मुंबई, महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ, मुंबई, महाराष्ट्र कृषि उद्योग

विकास महामंडळ, मुंबई व महाराष्ट्र स्टेट को- ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फंडरेशन लि., मुंबई, या शासन नियुक्त पुरवठा संस्थामार्फत पुरविण्यात येतील.

४. शेतकऱ्यांनी सोबत जोडलेल्या परिशिष्टामध्ये विहित केलेल्या पिकपध्दतीनिहाय औजारे संचापैकी रु. १.०० लाख किंमतीची औजारे खरेदी केल्यास, त्यांना रु. ५०,०००/- रकमेचे अनुदान अनुज्ञेय राहिल.

५. या योजनेची भौतिक व आर्थिक उद्दीष्टे निश्चित करण्यास संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. या कार्यक्रमाच्या उद्दीष्टपूर्तीसाठी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे, यांनी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन उद्दीष्ट निहाय सविस्तर मार्गदर्शक सूचना सर्व क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना निर्गमित कराव्यात. या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करतेवेळी पुढील प्रमुख बाबी अंतर्भूत करण्याची दक्षता घेण्यात यावी व केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सूचनांमध्ये नमूद केलेल्या कृषि अवजारे व सयंत्राचा पुरवठा निश्चित केलेल्या अनुदानावर करण्यात यावा.

अ) या योजनेतर्गत प्रति शेतकरी / बाब अनुदानाची कमाल मर्यादा योजनेच्या निकषाप्रमाणे राहिल.

ब) लाभार्थी निवडतांना लहान व सिमांतक अनुसूचित जाती / जमाती, भटक्या विमुक्त जाती / जमाती संवर्गातील लाभार्थी यांना प्राधान्य देण्यात यावे.

ड) या योजनेचे मूल्यमापन त्रयस्थ यंत्रणेकडून (Third Party Evalutation) करून घ्यावे.

इ) या योजने अंतर्गत घेतलेल्या कार्यक्रमाची व लाभार्थीची यादी तालुका कार्यालये / पंचायत समिती / जिल्हाधिकारी कार्यालयात लावण्यात यावीत, तसेच इंटरनेटवर देखिल देण्यात यावी.

६. या कार्यक्रमासाठी मंजूर केलेला निधी खर्च करण्यास **संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे** यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच मंजूर निधीचे जिल्हा निहाय वितरण करण्यास **संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे** यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

७. या योजनेचा मासिक आर्थिक व भौतिक प्रगती अहवाल प्रत्येक महिन्याला ५ तारखेपर्यंत विहित मुदतीत राज्य शासनाला सादर होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाची www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०१११२२१०५६०६००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(वि.मा. बिबलकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे. (५ प्रती)

संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे. (१० प्रती)

जिल्हाधिकारी (सर्व)

अध्यक्ष, सर्व जिल्हा परिषदा

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)

सर्व संचालक/ सहसंचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्या. राजन हाऊस, प्रभादेवी, मुंबई-२५

विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व)

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व)

सर्व मुख्य वित्त व लेखाधिकारी (जिल्हापरिषद)
सर्व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद
महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर (लेखा परिक्षा) /(लेखा व अनुज्ञेयता)
सर्व कोषागार अधिकारी
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य पणन महासंघ, मुंबई
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ, मुंबई.
व्यवस्थापकीय संचालक, राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बँक, मुंबई
व्यवस्थापकीय संचालक, भूविकास बँक, मुंबई
माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२.
नियोजन विभाग/ वित्त विभाग/ग्राम विकास विभागमंत्रालय, मुंबई-३२
सर्व सह सचिव/ उप सचिव/अवर सचिव/ कक्ष अधिकारी (कृषि), कृषि व पदुम विभाग
निवडनस्ती

पिकपध्दतीनुरूप कृषि औजारे संचाचा तपशील

अ.क्र	पिकपध्दती प्रकार	औजाराचे नाव
१	भात	कोकण प्लाऊ
		पॅडी पडलर
		रोटाव्हेटर (ट्रॅक्टरचलित)
		पॅडी ट्रान्सप्लान्टर
		कोनो विडर / पॉवर विडर
		ब्रश कटर / रोटरी टिलर
		पॉवर स्प्रेअर
		रिपर
		पॅडी थ्रेशर
		पॅडी विनोविंग फॅन (पॉवर ऑपरेटेड)
२	इतर तृणधान्य	मोल्डबोल्ड प्लाऊ
		रोटाव्हेटर (ट्रॅक्टरचलित)
		स्ट्रबल रिमूव्हर
		कल्टीवेटर ९ टाईन (ट्रॅक्टरचलित)
		सीड कम फर्टीलायझर ड्रील (ट्रॅक्टरचलित/ बैलचलित)
		६", ९", १२" डावरा सेट
		पॉवर विडर/ रोटरी टिलर
		ब्रश कटर
		रिपर
		मल्टीक्रॉप थ्रेशर
		ग्रेडर
		मेज शेलर (मका सोलणी यंत्र)
३	कापूस	मोल्डबोल्ड प्लाऊ
		रोटाव्हेटर (ट्रॅक्टरचलित)
		स्ट्रबल रिमूव्हर
		कल्टीवेटर ९ टाईन (ट्रॅक्टरचलित)
		६", ९", १२" डावरा सेट
		३ फरो रिजर (ट्रॅक्टरचलित)
		पॉवर विडर/ रोटरी टिलर
		पॉवर स्प्रेअर / एच.टि.पी. स्प्रेअर
		ट्रॅक्टर माऊटेड स्प्रेअर
		सेल्फ प्रोपेल्ड पॉवर टूल बार विथ कॉटन स्लॅशर
		न्युमॅटिक प्लान्टर
		क्रॉप रिसीड्यू डिन्सेंटीग्रेटर

४	ऊस	मोल्डबोल्ड प्लाऊ
		रोटाक्वेटर (ट्रॅक्टरचलित)
		बीबीएफ प्लांटर
		कल्टीवेटर ९ टाईन (ट्रॅक्टरचलित)
		सरी रिजर
		सीड कम फर्टीलायझर ड्रील (ट्रॅक्टरचलित/ बैलचलित)
		६", ९", १२" डावरा सेट
		रिजर - ३ फरो (ट्रॅक्टरचलित)
		रिजर (बैलचलित)
		पॉवर विडर/ रोटरी टिलर
		पॉवर स्प्रेअर
		ट्रॅक्टर मांऊटेड स्प्रेअर
		लीफ श्रेडर
५	गळीत व कडधान्य	मोल्डबोल्ड प्लाऊ
		रोटाक्वेटर (ट्रॅक्टरचलित)
		बीबीएफ प्लांटर
		कल्टीवेटर ९ टाईन (ट्रॅक्टरचलित)
		सरी रिजर
		सीड कम फर्टीलायझर ड्रील (ट्रॅक्टरचलित/ बैलचलित)
		६", ९", १२" डावरा सेट
		पॉवर विडर/ रोटरी टिलर
		पॉवर स्प्रेअर
		मल्टीक्रॉप श्रेशर
		ग्राऊण्ड नट डिकोटर
		ग्रेडर
		दालमील
६	फलोद्यान पिके	मोल्डबोल्ड प्लाऊ
		रोटाक्वेटर (ट्रॅक्टरचलित)
		बीबीएफ प्लांटर
		कल्टीवेटर ९ टाईन (ट्रॅक्टरचलित)
		पॉवर विडर/ रोटरी टिलर
		पॉवर स्प्रेअर / एच.टि.पी. स्प्रेअर
		ट्रॅक्टर मांऊटेड स्प्रेअर
		एरोब्लास्ट स्प्रेअर
		आंबा झेला
		काजू डिकॉर्टीकेटर
		सूपारी डिकॉर्टीकेटर
		नारळ डिकॉर्टीकेटर
		हळद हार्वेस्टर

-----*****-----